

„Dicsérjed Őt hálatelten!”

MANAPSÁG, mint valami új, a régi hívők kegyességi gyakorlatát kritikusan kiigazító fölfedezésként iktattatik be – főleg ifjúsági istentiszteleteink sorrendjébe a *dicsőítés*. Így, külön pontként, általában az összejövetel elején. Ez a kiemelés, ez az elhelyezés – bármennyire jószándékból fakad is – azt a téves képzetet keltheti, hogy a Mindenható dicsőítése az amúgy életidőnk töredékére szorítkozó *istentisztelet egy részeként* letudható. Heti négy-öt óranyi istentisztelettel számolva, a hét 168 órájából a legjobb esetben is mindössze 60 percbe sűrítetten.

*Az egész teremtett világ, erdeivel, rőt avarával,
piros szemű gyümölcsösével – szép őszi oltár;
s zeng, mint megváltó, teremő himnusz,
üdvözült hangú, hatalmas ének,
pompás, színes, halk, zengő, hárfás
nagy őszi zsoltár.*

Részlet: Kárász Izabella Szép őszi oltár című verséből

Fotó: Magyar Sándor

Az Isten dicsőítése azonban nem így az igazi, és valójában nem is ilyen. Ott, ahol az Örökkévaló jelenlétének tudatában élnek és cselekszenek, áthat mindeneket. Úgy, mint az ételeket a nélkülözhetetlen só.

Rossz tréfának tartanánk, ha valaki – éppen a só fontosságát hangsúlyozandó – úgy tenné elénk a vasárnapi ebédet, hogy először megkapnánk egy tányérkán az ételekhez egyébként szükséges sőt, és csak annak bekelezése után szolgálná fel a további fogásokat – természetesen sótlanul. Az efféle ebéd – szerencsénkre – csak az elszabadult fantázia világában él. Azok az étkek ugyanis, amelyek napról napra asztalunkra kerülnek, – jó ízüket megadó módon –, egyenletes eloszlásban tartalmazzák a sőt; és ez így van rendjén.

MINT AHOGY RENDJÉN VOLT, mégpedig magától értetődő rendjén az, hogy az *Isten dicsőségétől és dicsőítésétől minden részében áthatottak* voltak gyermekségem idején – a negyvenes években – az általam megismert gyülekezetek istentiszteletei. Nemcsak az utolsó békeévekben, hanem a háború egyre keserűbbé váló időszakában, majd a lélekölő hatalom eluralkodása alatt is. Kívül lehetett alkalmas vagy alkalmatlan a testi lelki időjárás, ott benn, a gyülekezet körében mindig fényességet éreztem. Már abban, ahogy a legkülönbébb háttérből érkező testvérek kezelték egymást, aztán az imádságokban és az énekekben még nőtt az Isten dicsőségéből táplálkozó lelki ragyogás. És ez a ragyogás elkísérte az otthonokba, a köznapi életbe is a testvéreket. (Hívó szüleimen, nagyszüleimen közvetlenül észlelhettem ezt. Ő Isten jelenlétének tudata áthatotta az ünnep- és hétköznapiakat. S talán ennek volt köszönhető, hogy a gyülekezeti és a családi istentiszteletek során kicsik és nagyok együtt zengték életérzésük kifejezőjeként – a gyakoriságában alighanem csúcstartó éneket –: „Dicsérd az Urat, én lelkem!” (HH 466)

Mára mintha megfakult volna mindez. Talán erre éreztek rá, és a jobbítás szándékával ezért iktatják be az istentiszteletbe többen a dicsőítést, mint külön elemet. Ám be kell látnunk, hogy nem elég egyetlen ponton a változás, az egész istentiszteletet, sőt az *egész életet* át kell hatnia valami régi-újnak. Ahogy ezt az idézett ének is javallja: „Dicsérd az Urat ... Minden helyen ... Hajnalban, délben, éjjelen. Dicsérjed, áldjad szüntelen!”

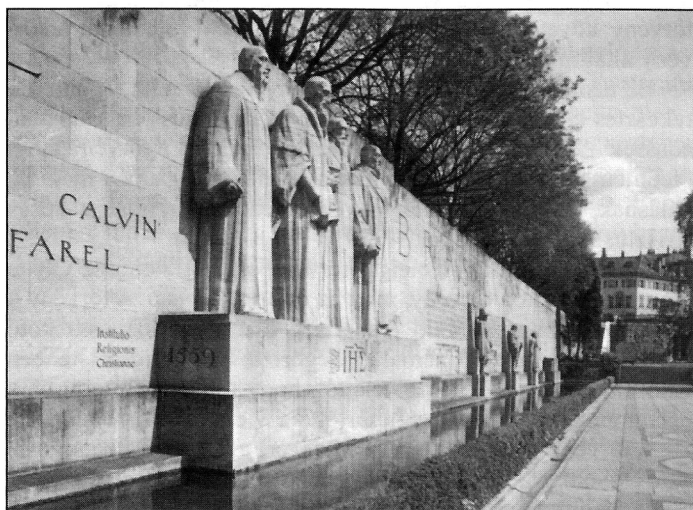
MINDENÜTT ÉS MINDENKOR – de hogyan lehetséges ez? Csakis az imádság által. De hiszen imádkozunk mi! Valóban, de Istent megszólító szavaink vagy a *saját bajainkat* tárják az Úr elé a sürgős segítség igényével, vagy a *mások* – szeretteink, testvéreink, felebarátaink – minket is szomorító, terhelő nyomorúságait. Így is, úgy is, *de mindig csak rólunk van szó*. Ám lehetne, kellene végre az olyan ima – mégpedig áradó bőségben –, amely nem akar, *nem keres magának semmit*, amely Istenről Istennek beszél: ez pedig a hálaadó, magasztaló imádság, amelyben elmondjuk ismételten és változatosan, hogy szeretjük Őt, mert jó, mert örökké tart szeretete.

(Folytatás a 326. oldalon)

A reformáció emlékünnepe elé

(Egy genfi vasárnap margójára)

Genfben is ősz van. Az Egyházak Világtanácsa Főtanácsulése ugyan pár napra „visszahozta” a forró nyarat, egy péntek esti viharral azonban végleg megjött az ősz. Vasárnapra újra kiderült. Az erős szélben halomba gyűltek a száguldó falevelek, a hattyúk fázósan húzódtak a tó védett öbleibe.

A reformáció emlékművének középső része és jobb oldala, ahol Roger Williams, Cromwell és Bocskay szobra áll

Összefogtam a kabátomat, míg a Mont Blanc hídon át, hegynek föl a katedrálisba igyekeztem. Tízkor kezdődött az istentisztelet Kálvin templomában. A református gyülekezet franciául énekelt: „Az egyháznak csak Jézus a fundamentuma.” Az évezredes ősi szürke falak között különös hangulata volt az éneknek. Az igehirdető elidőzött Teréz anya munkásságánál, hisz az Úr egyszerű követének épp az előző napon volt a temetése...

Tizenegyre átmentem a katedrális árnyékában meghúzódó Kálvin Auditóriumba. A kis templomot a skót reformátusok gyülekezete használja. Miután kiderült, hogy Magyarországról jöttem, bemutattak a gyülekezet egyik presbiterének a „félíg magyar” Félix Allendernek. Remekül beszél magyarul. Hamar megtudtam, hogy ezt a „Lónyainak” köszönheti, hisz Pesten járt gimnáziumba. Valamelyik őse mérnökként érkezett Angliából Clark Adámmal. Nagyapja vasgyárakat épített Európa-szerte. Édesapja aztán egy felvidéki magyar lányt vett feleségül. Félix 1956-ban hagyta el Magyarországot. Feleségének ősei hugenoták voltak. Félix akkor is, ma is brit állampolgár is volt.

A Kálvin Auditórium helyén a III. századtól kezdve templom állt. A reformáció idején amolyan menekült-gyülekezet alakult itt. 1556-59-ig John Knox volt az angolul beszélő menekült-gyülekezet pásztorja.

Kálvin mindennap prédikált a templomban, azaz hogy nem is prédikált, hanem bibliaórát tartott. Versről-verse magyarázta az egész Bibliát. Ezért is nevezték el Kálvin Auditóriumnak. Egyébként Kálvin ugyanitt alapította a Genfi Akadémiát, amely a későbbi híres Genfi Egyetem elődje volt.

A kápolnát, ahogy most látjuk, a Református Világszövetség építette újjá, megőrizve minden megőrizhető eredeti elemét. A restaurátorok remek munkát végeztek.

A Skót Református Gyülekezetnek 300 regisztrált tagja van. Félix beszámolója, és az én tapasztalatom szerint is, egy eleven gyülekezet. Mintegy 150-en szoktak összejönni egy-egy istentiszteleten. Külön foglalkoznak a gyerekekkel és a fiatalokkal. Van egy kis kórusuk, mintegy 15 tagú, és egy szép hangú régi orgonájuk. Természetesen minden angol nyelven hangzik.

Az istentisztelet rendje hasonlóan egyszerű, mint a baptista. Sok a közös ének is. Az igehirdetés előtt az egyik kanadai EVT-delegátus maga köré ültette a lépcsőn a gyerekeket és egy földgömbbel a kezében arról beszélt, hogy mindenfelé vannak gyermekei az Úrnak.

Az igehirdetést egy ausztrál lelkipásztor, Ian Allsop professzor tartotta. Természetesen ő is megemlítette Teréz anyát, akivel nemrégiben személyesen is találkozott. A szolgálat az egyetlen jézusi út. Természetesen nemcsak Ausztráliában, Indiában vagy Svájcban, de Magyarországon is.

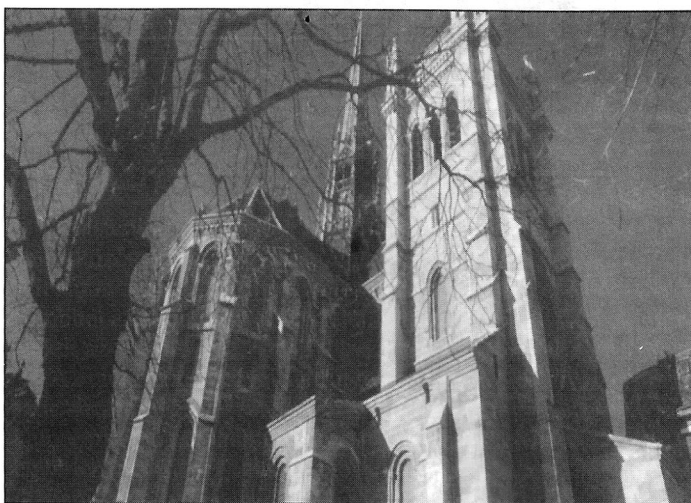
A perselyezés után együtt énekelt a gyülekezet a doxológiát (a „Hálát adunk, jó Istenünk...” ismert dallamára.)

Frissen és átéléssel énekelt a gyülekezet: „Rád tekint már hitem, Megváltóm, Istenem, a Golgotán...”

Az istentisztelet után a közösségi teremben még vagy egy órán át együtt beszélgettünk kávé meg tea mellett a múltról és a jövőről...

Félix – fekete barátom kedvéért, aki Dél-Afrikát képviselte, és még nem látta a reformációs emlékművet – „városnézésre” vitt bennünket.

A reformációs emlékmű lenyűgöző, és mindig jelent valami újat, akárhányszor is látja az ember. Középen Kálvin, Farel, Beza és Knox. A parkban két talapzaton Luther és Zwingli neve olvasható. A szoborcsoport jobb oldalán – és nekem most ez a három személy jelentett sokat –: Roger Williams, Cromwell és Bocskay. Milyen különös is, hogy Roger Williams munkája nyomán indul el az amerikai baptista misszió, vagy hogy az erdélyi fejedelmek védik és letelepítik az anabaptistákat. A félíg angol félíg magyar Félix magyar büszkeséggel mondta, hogy a monumentális emlékmű költségeihez Svájc után Magyarország járult hozzá a legnagyobb összeggel annak idején. Azt is örömmel mesélte, hogy végre van Genfben Bartók-tér és Bartók emlékmű.

Az ősi genfi katedrális

Ugyanezen a napon Csiha Kálmán kolozsvári református püspök – aki az erdélyi magyar református egyházat képviselte a tanácskozáson, magyarul prédikált magyaroknak, különös hangsúlyt helyezve egymás megértésére. Csiha püspök úrral sokat beszélgettem közös dolgainkról.

Míndez Kálvin városában, Genfben történt, az Úr 1997. esztendejében, szeptember 14-én. Annak a Kálvinnak a városában, akinek nem volt teológiai diplomája, akit Genf első alkalommal (Folytatás a 329. oldalon.)

Az EVT tanácsterme Genfben. Középen egy óriási szövött stilizált kép, amelyen az Úr Jézus áll a Jordán vizében – bemelegítése után. (A kép eredetileg egy ortodox mozaik).

(Folytatás a 328. oldalról.)

elküldött, s ahova a reformátor csak komoly feltételekkel tért vissza. Abban a városban, amely a mai napig magán hódolja építészeti és kultúrtörténetileg is Kálvinnak, a nagy szervezőnek a keznyomát. Annak a Kálvinnak a városában, aki a baptistákra is jellemző zsinat-presbiteri egyházi rend megalapítója, aki struktúrát és teológiát teremtett az Institucióval. Ez akkor is igaz, ha mi, baptisták nem mindenben értünk egyet a tudós reformátorral.

Genfben ősz volt ezen a vasárnapon, de a friss szél messze vitte a felhőket. Szikrázó napsütésben érkeztünk vissza a hotelba dél-afrikai fekete barátommal, aki ennyit életében nem tanult a reformációról, s aki szívébe fogadta a két magyart, Félixet, aki minden évben elmegy Dél-Afrikába, mert szerinte az a világ legszebb országa, és engem, akivel a magyar baptistákról meg a magyar őstörténetről tovább folytatta az eszmecsere napokon át a hotel-szobában. Többek között valami ilyesmi is az ökumené.

Dr. Almási Mihály
szövetségi elnök

Bemerítés Pesterzsébeten...

Szeptember 14-én utoljára mozdult meg a víz a régi imaház bemelegítő medencéjében. A gyülekezet lelkipásztora, *Nemeshegyi Zoltán* három testvért merített be, akik a világból tértek meg. *Szabó Antalné*, Boriska néni élete alkonyán hallotta meg a hívó szót. A júniusi evangélizáción fogadta el Jézus Krisztust Megváltójának. *Fonyódi Eszter* sok próbán, szenvedésen ment

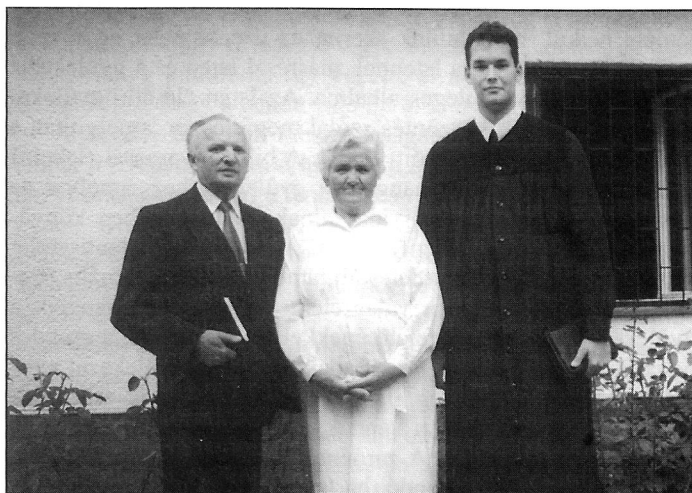

keresztül élete eddigi szakaszán. Bár ezek nem múltak el, de Jézus ad erőt elhordozásukhoz. *Tikos József* hívó felesége által ismerte meg az Urat. Most már együtt járják a hitélet útját, egymást erősítve. Az ünnepi istentiszteleten *Lukács Tamás* budai lelkipásztor hirdette az ígét a Kolossé 1:12 alapján.

...és Derecskén

Új taggal gyarapodott a nemrég alakult *esztári gyülekezet*. Július 13-án vallotta meg Jézusba vetett hitét *Mándoki Lászlóné* testvér a bemelegítő medence mellett. Eddigi életét családjával együtt Isten nélkül élte. Nyugdíjas napjaiban egy evangélizációs hétvégén tért meg. Eleinte csak a hívogató fiatalok szeretete, majd az evangélium is megragadta. Átadta a szívét az Úr Jézusnak. Manci néni kárba vesztettnek tartja a sok évet, amit Isten nélkül töltött, de a hátralevő idejét az Úrnak szeretné szentelni. A bemelegítést Derecskén *Révész Jonathán* újfahértói lelkipásztor végezte.

Isten áldja meg új elhatározásában testvérünket és segítse célba!

Megújult a nyíracsaádi imaház

Nyíracsaád rendezett, szépen fejlődő község. A baptista imaház a település centrumában, a községháza és más középületek szomszédságában áll. Görög-, római katolikus, műemlék református templom közelében. A volt zsinagóga 1957 óta a baptista gyülekezet otthona. Az idő vasfoga azonban kikezdte: teteje, külseje-belseje felújításra szorult, nem kis gondot okozva a gyülekezetnek. Istené a hála, előtakarékossággal, nagy áldozattal és összefogással külső segítség nélkül sikerült rendbe hozni. S most megszépülten illeszkedik a községképebe.

Augusztus 31-én hálaadással borult az Úr elé a gyülekezet. *Tikász József* debreceni előjáró testvér buzdított imára. A nap istentiszteletén *ifj. Szilágyi Sándor* rákosszentmihályi lelki-

pásztor hirdette az ígét. A bagaméri körzeti énekkar pedig *Szalai Károly, id. Szász Vince és Krasznai Imre* testvérek vezetésével szolgált. Délután a hajdúböszörményi fuvósok ténzenéje és istentiszteleti szolgálata (*Tóth Szilvia* vezetésével) fokozta a gyülekezet örömet.

A helyi egyházak lelkészei is köszöntötték a gyülekezetet. Az Önkormányzatot *Dr. Katona Gyula* polgármester és *Varga Györgyné* jegyző képviselte. A polgármester úr keresztyéni hangvétellel szólt a gyülekezetnek.

Az istentisztelet liturgusa *Szilágyi Sándor*, a gyülekezet lelkipásztora volt, aki megköszönte az önkormányzat segítségét is. Istené legyen a dicsőség!

Sz. S.